

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100790

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-10-2023

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Омельченко Станіслав Валентинович

2. Stanislav V. Omelchenko

Кваліфікація: 052

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5893-0698

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 052

Назва наукової спеціальності: Політологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Політологія

Дата захисту: 25-11-2023

Спеціальність за освітою: 052 Політологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 08.051.042 ID 2364 Омельченко С.В.

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 11.15

Тема дисертації:

1. Безпековий вимір політичної стабільності: політико-інституційні основи в сучасній Україні
2. Security dimension of political stability: political and institutional foundations in contemporary Ukraine

Реферат:

1. Дисертацію присвячено встановленню компонентів безпекового виміру та конфігурації політико-інституційних основ політичної стабільності сучасної України. Визначено поняття безпекового виміру політичної стабільності. З'ясовано концептуальну структуру політико-інституційного контуру політичної безпеки. встановлено принципи оптимізації стану політичної безпеки. Розвинуто типи загроз політико-інституційної стабільності в рамках безпекового виміру сучасній Україні. Обґрунтовано вимоги мінімального стану політичної безпеки для демократичної політичної стабільності. Здійснено розробку концепції

оптимізації політико-інституційної співпраці в безпековій сфері в умовах військової кризи. Уточнено концепцію стану політичної безпеки у міждисциплінарному вимірі на основі пріоритетів ризиків та загроз, важливих для демократичної політичної стабільності. Основними рівнями політико-інституційного забезпечення політичної стабільності в умовах сталої демократії є рівень локальних громад, рівень національних самоврядних та саморганізованих структур та формалізований рівень політичного врядування. За параметрами значення для політичної безпеки ці рівні визначається як рівноважні. Зокрема, ідеться про порядок обговорення безпекового порядку денного, механізми просування безпекових ідей, оперативні управлінські дії тощо. Взаємозв'язок всіх трьох рівнів визначається здатністю політичних структур досягнути загрози та виклики, які існують на міжнародному, національному, регіональному та локальному рівнях. Політична безпека відступає результатом домовленостей між організованими групами інтересів та «ідейною» громадськістю, яка активно просуває свої доктрини у медіапросторі. Державно-громадська співпраця виступає важливим елементом демократизації політико-інституційної структури політичної стабільності та політичної безпеки в сучасній Україні. Якщо на початку доби Незалежності безпековий сектор був повністю орієнтований на державну інституційну підтримку й забезпечення, то буремні події 2014 року засвідчили, що участь громадськості також виступає ключовим елементом захисту Незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України. Громадська інституційна складова політичної безпеки України виявилася більш ініціативною, мобільною, чутливою до інновацій в умовах складних та багатовимірних викликів. Налагодження горизонтальних міжінституційних контактів між державою (Верховною Радою, Президентом, міністерствами і відомствами тощо) та волонтерськими рухами, організаціями допомоги та підтримки дали змогу оперативно зреагувати на російську агресію. Інституційний контур політичної безпеки і стабільності сучасної України включає низку інститутів, які безпосередньо мають нормативні повноваження у цій сфері, а також низку «додаткових» («непрофільних») установ, які впливають на безпекову ситуацію непрямым чином. Взаємодія між цими двома групами інститутів заступає ключовим критерієм оптимальної схеми контуру політичної безпеки сучасної України в період російської агресії та подальших періодів відновлення і сталого демократичного розвитку. До першої групи інститутів політико-безпекового контуру належать інститути публічної влади та місцевого самоврядування, які на законній основі здійснюють охорону державного суверенітету та територіальної цілісності сучасної України. До другої групи належать такі інститути, як політичні партії, громадські організації, вільні демократичні засоби масової інформації, експертна наукова спільнота, представники професійних спільнот, а також релігійних громад і економічних об'єднань тощо. Функція державно-інституційної структури – визначати пріоритети, створювати умови і механізми формування стану політичної безпеки. Цей стан оцінюється як відсутність або нейтралізація загроз національній державності та територіальній цілісності, а також можливість реагування на низку перспективних загроз першого порядку. Вибір теми дисертаційного дослідження зумовлений станом знань про політику безпеки в Україні та викликами національній безпеці в умовах зовнішньої агресії. Але провідним спрямовуючим чинником є оптимізація статусу інституційних акторів політики безпеки в Україні. Вона покликана встановити рівний та прозорий доступ до ініціювання змін та реформ у безпековій сфері. Необхідно створити механізми запобігання інституційній бездіяльності, провокаційної поведінки, забезпечити розширення поля кваліфікації елементів прямої шкоди національній безпеці як для державно-владних, так і для громадсько-соціальних інститутів і спільнот.

2. The concept of the security dimension of political stability is defined. The conceptual structure of the political-institutional contour of political security is clarified. The principles of optimizing the state of political security have been established. The types of threats to political and institutional stability within the framework of the security dimension of modern Ukraine have been developed. The requirements of the minimum state of political security for democratic political stability are substantiated. The development of the concept of optimization of political and institutional cooperation in the security sphere in the conditions of a military crisis was carried out. The concept of the state of political security in an interdisciplinary dimension based on the priorities of risks and threats important for democratic political stability is specified. The main levels of political and institutional provision of political stability in the conditions of stable democracy are the level of local communities, the level of national self-

governing and self-organized structures, and the formalized level of political governance. According to the parameters of importance for political security, these levels are defined as equilibrium. In particular, it concerns the procedure for discussing the security agenda, mechanisms for promoting security ideas, operational management actions, etc. The interrelationship of all three levels is determined by the ability of political structures to grasp the threats and challenges that exist at the international, national, regional and local levels. Political security recedes as a result of agreements between organized interest groups and an "ideological" public that actively promotes its doctrines in the media space. State-public cooperation is an important element of the democratization of the political-institutional structure of political stability and political security in modern Ukraine. If at the beginning of the era of Independence, the security sector was completely focused on state institutional support and provision, then the stormy events of 2014 proved that public participation is also a key element in protecting Ukraine's independence, sovereignty, and territorial integrity. The public institutional component of Ukraine's political security turned out to be more proactive, mobile, and sensitive to innovations in the face of complex and multidimensional challenges. The establishment of horizontal inter-institutional contacts between the state (the Verkhovna Rada, the President, ministries and agencies, etc.) and volunteer movements, aid and support organizations made it possible to respond promptly to Russian aggression. The institutional contour of political security and stability of modern Ukraine includes a number of institutions that directly have regulatory powers in this area, as well as a number of "additional" ("non-core") institutions that influence the security situation indirectly. The interaction between these two groups of institutions is a key criterion for the optimal scheme of the outline of the political security of modern Ukraine during the period of Russian aggression and subsequent periods of recovery and sustainable democratic development. The first group of institutions of the political and security contour includes institutions of public power and local self-government, which legally protect the state sovereignty and territorial integrity of modern Ukraine. The second group includes such institutions as political parties, public organizations, free democratic mass media, expert scientific community, representatives of professional communities, as well as religious communities and economic associations, etc. The function of the state-institutional structure is to determine priorities, create conditions and mechanisms for the formation of a state of political security. This state is assessed as the absence or neutralization of threats to national statehood and territorial integrity, as well as the possibility of responding to a number of prospective threats of the first order. The choice of the topic of the dissertation research is determined by the state of knowledge about security policy in Ukraine and challenges to national security in the conditions of external aggression. But the leading guiding factor is the optimization of the status of institutional actors of security policy in Ukraine. It is designed to establish equal and transparent access to the initiation of changes and reforms in the security sphere. It is necessary to create mechanisms to prevent institutional inactivity, provocative behavior, and to expand the field of qualification of elements of direct damage to national security for both state-authority and public-social institutions and communities.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Омельченко С. В. (2021) Політична безпека: внутрішньополітичні виклики та загрози. Науковий журнал «Політикус». Випуск 6. 49-53.

- Омельченко С. В. (2021) Інституційні основи політичної стабільності: безпековий вимір. Епістемологічні дослідження в філософії, соціальних і політичних науках. 4(2). 88-94.
- Омельченко С. В. (2022) Політико-інституційні засади безпекових рішень: контекст сучасних сталих демократій. Регіональні студії. 29. 67-71.
- Омельченко С. В. (2023) Виміри інституційної спроможності в контексті формування середовища політичної безпеки в державах демократичного транзиту. Регіональні студії. 32. 76-80.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: забезпечення інституційної спроможності політичної системи

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0122U001332

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ставченко Сергій Вікторович
2. Serhii V. Stavchenko

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4091-868X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дзьобань Олександр Петрович
2. Oleksandr P. Dzeban

Кваліфікація: д. філос. н., професор, 21.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2075-7508

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Арабаджиєв Дмитро Юрійович

2. Dmytro Y. Arabadzhyiev

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Запорізька політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02070849

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 64, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69063, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Третяк Олексій Анатолійович

2. Oleksii A. Tretiak

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2536-0611

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Висоцький Олександр Юрійович

2. Oleksandr Y. Vysotskyi

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0712-8499

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216826046>;

<https://www.webofscience.com/wos/author/record/D-8399-2016>

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кривошеїн Віталій Володимирович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кривошеїн Віталій Володимирович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Тимченко Михайло Михайлович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна